

Trafikministeriet
1. kontor
Lene B. Rasmussen
Frederiksholm Kanal 27 F
1220 København K.

1. juli 2002

Høringsvar vedr. Standardvilkår for ledningsarbejde mv. i og over vej.

Trafikministeriet har ved brev af 14. maj 2002 (J. nr. 409-8) udsendt dokumentet "Standardvilkår ". Det fremgår af ministeriets brev, at særligt brancheforeningerne FULS og Telekommunikationsindustrien (TI) er inviteret til at afgive kommentarer til det nu foreliggende udkast til Standardvilkår.

Nedenfor følger FULS' og TI's bemærkninger til udkast til Standardvilkår for ledningsarbejder mv. i og over vej:

Overordnede bemærkninger.

- FULS og TI hilser velkommen, at Trafikministeriet har opgivet planen fra høringsrunden i juni 2001 om at etablere et særligt "Standardregulativ for større ledningsarbejder", som hvis fuldført skulle have sameksisteret med det nugældende "Standardregulativ for udførelse af ledningsarbejder og andre arbejder i og over veje" fra 1995.
- **Behovet for vejledende kommentarer:** Derimod er det uforståeligt, at mange hensigtsmæssige vejledende kommentarer fra 1995-Standardregulativet nu ikke tillægges betydning og således ikke videreføres i det udkast til Standardvilkår, som skal træde i stedet for 1995-Standardregulativet. Det kan opfattes, som et ønske om at tilføre vejmyndigheden udvidede hjemmelsbeføjelser eller som et ønske om at forenkle regelgrundlaget for ledningsarbejder i veje. I begge tilfælde vil det hæmme en gnidningsfri og rationel hverdag i samarbejdet mellem vejmyndighed og ledningsejer, og over tid skabe en meget forskellig forvaltningspraksis på tværs af landets mange lokale vejmyndigheder, hvilket ikke kan være hensigten med de nye standardiserede vilkår.

FULS og TI finder som følge af den manglende videreførelse af kommentarer, at udkastet til "Standardvilkår for ledningsarbejder mv." i overvejende grad er blevet en regelgennemgang, i stedet for en vejledning uden sikring af den hensigtsmæssige balance mellem vejmyndighedens og bygherrens/ledningsejerens legitime behov for udnyttelse af vejareal til de samfundsmæssige formål, som de har til opgave at varetage. Kommentarteksterne fra 1995-Standardregulativet bør derfor videreføres i de nye Standardvilkår.

- **Garantistillelse:** FULS og TI finder, at det er af væsentlig og principiel betydning for ledningsejerne, at der ikke fremover udvikler sig en forvaltningspraksis, hvor ledningsejerne skal stille garanti, uden særlig saglig begrundelse.

Det forhold, at kommentaren, som findes i det nugældende 1995-Standard-regulativ, og som lyder - "I den normale situation vil kravet om sikkerhedsstillelse være overflødig, og i situationer, hvor der måtte opstå uenighed mellem vejmyndigheden og bygherren om betalingskrav, bør dette løses efter dansk rets almindelige regler" - ikke er medtaget i udkastet til nye Standardvilkår finder FULS og TI meget bekymrende og uhensigtsmæssigt.

- **Fjernelse af brugsophørte ledninger:** FULS og TI finder det ligeledes uhensigtsmæssigt og bekymrende, at kommentaren til § 10 i nugældende 1995-Standardregulativ om "Fjernelse af overflødige anlæg" helt er udeladt i det nye udkast til Standardvilkår.

FULS og TI mener principielt, at et så væsentligt punkt i de nye Standardvilkår bør være ledsaget af en vejledende kommentar.

- **Tekniske forskrifter:** En af hensigterne bag 1995-Standardregulativet var ifølge forordet, at standardisere vejmyndighedernes tekniske krav, og man ønskede derfor at indføre en ensartet praksis, som samtidig kunne sikre vejene mod unødvendig overlast i forbindelse med opgravninger. I standardregulativet vejledes vejmyndighederne således om, at reetablering mv. bør løses efter de tekniske forskrifter i 1) DS norm 475 og 2) Vejregler for udbuds- og anlægskonventioner for etablering af ledningsanlæg.

Idet FULS og TI ikke forventer ændring i denne praksis, finder FULS og TI, at dette fortsat bør fremgå som en kommentar til pkt. 4.4 i de nye Standardvilkår.

- **Vejmyndighedens krav om anbringelse af ekstra tomme trækrør:** FULS og TI mener, at det er særdeles vigtigt for teleoperatørerne/tele-ledningsejerne, at de ikke af vejmyndigheden påføres et krav om pligt til at nedlægge ekstra tomme trækrør, som de ikke selv skønner at have behov for.

Skønner en vejmyndighed, at der fra anden side kan tænkes at være interesse for at placere yderligere trækrør i en given vejstrækning, bør behovet for anbringelse af disse yderligere trækrør prøves via en forespørgsel til andre teleoperatører om interessen for samgravning.

- **Samgravning:** I det omfang vejmyndigheden ønsker at få belyst om andre konkurrerende teleoperatører i nærmeste fremtid har behov for at anbringe yderligere trækrør i en given vejstrækning, bør dette ske gennem en procedure, hvor der på gennemsigtig og ikke-diskriminerende basis indbydes til samgravning mellem flere bygherrer/teleoperatører.

Et krav om samgravning må ikke kunne forhale igangværende gravearbejder eller planlægningen af fremtidige ledningsanlæg. Ligeledes må et krav om samgravning ikke medføre en væsentlig merudgift for ledningsejeren set i forhold til omkostningerne ved sologravning.

Detaljerede bemærkninger.

Ad: Fjerde afsnit i Forord.

FULS og TI mener, at det i "Forord" til Standardvilkårene bør fremgå, at der er tale om et vejledende dokument. På den baggrund skal FULS og TI forslå, at 4. afsnit i forordet ændres og får følgende formulering:

Sigtet med de herved foreliggende, nye Standardvilkår er - i lighed med Standardregulativet fra 1995 - at skabe et sæt vilkår, der er rimelige for såvel vejbestyrelser/vejmyndigheder som bygherrer/ledningsejere. Standardvilkårene er fortsat tænkt som en vejledning for vejmyndighederne, således at disse i hvert tilfælde kan vurdere, om vilkårene er relevante og sagligt begrundede ved udstedelse af den konkrete gravetilladelse ud fra de hensyn som vejmyndigheden skal varetage set i forhold til bygherrens legitime behov for at udnytte vejarealet.

Ad: Anvendelsesområde mv., pkt. 1. - 1.4.

FULS og TI mener, at det af "Kommentar til Anvendelsesområde mv." bør fremgå:

- At ledningsejere i tilknytning til offentlig forsyningsvirksomhed (herunder operatører af offentlige telenet) i henhold til love for de respektive forsyningsområder er tillagt en ekspropriationsret.
- Hvilke saglige forhold en vejmyndighed bør forholde sig til ifm. en ansøgning om anbringelse af ekstra tomme trækrør til reservekapacitetsformål.
- At en vejmyndighed skal være tilbageholdende med at kræve ekstra trækrør anbragt med mindre, der - uden urimeligt ophold - kan indgås frivillig aftale herom med den ansøgende bygherre/ledningsejer eller andre på basis af samgravning.

- At en vejmyndighed kan søge etableret og aftalt en gennemsigtig og ikke diskriminerende procedure for iværksættelse af samgravning på strækninger i et lokalområde, hvor dette skønnes hensigtsmæssigt af vejmyndigheden eller bygherrer/ledningsejere.
- At vejmyndigheden ikke må gøre en tilladelse til at anvende eksisterende trækrør til nye/yderligere telekabler afhængig af, at den enkelte ledningsejer disponerer kapaciteten i sine trækrør på en måde fastlagt af vejmyndigheden. Det bør i øvrigt præciseres, at vejmyndigheden udelukkende kan fastsætte vilkår, der relaterer sig til trafikmæssige sikkerhedsforanstaltninger i særdeleshed under arbejdets udførelse i vejareal.

På ovennævnte baggrund skal FULS og TI opfordre til, at "Kommentar til Anvendelsesområde mv." samlet får følgende formulering:

Kommentar:

For de fleste typer ledningsarbejder gælder, at de udføres af instanser med ret til om fornødent at gennemføre deres arbejder ved ekspropriation. Disse instanser har dermed en særlig status, der i sig selv sætter grænser for de krav, som vejmyndigheden kan stille som betingelse for at tillade rådighed over vejareal til ledningsformål.

Vejmyndigheden er ikke forpligtet til at give tilladelse til anbringelse af tomme trækrør medmindre dette er rimeligt begrundet i ovennævnte instansers varetagelse af udbygningen af ledningsinfrastrukturen inkl. nødvendig reservekapacitet.

Det kan være hensigtsmæssigt, at vejmyndigheden ifm. en ansøgning om gravetilladelse fra en teleoperatør foranstalter, at andre teleoperatører - under anvendelse af en gennemsigtig og ikke diskriminerende forvaltningsprocedure - gives mulighed for samgravning.

Såfremt en vejmyndighed forlanger samgravning bør det ske under konkret, begrundet hensyntagen til igangværende gravearbejder og planlægningen af fremtidig ledningsfremføring, og efter nærmere aftale vedrørende ejerskab og betaling.

Det er i vejlovens § 106, stk. 4, fastsat, at projekter til anbringelse af nye eller ændringer i bestående underjordiske ledninger skal godkendes af vejmyndigheden, forinden arbejdet påbegyndes. Dette betyder, at når et trækrør, som er nedgravet i henhold til en gravetilladelse, efterfølgende ønskes anvendt til (nye/yderligere) ledninger, skal ledningsejeren (ejereren af ledningen) i hvert enkelt tilfælde have vejmyndighedens tilladelse hertil, forinden kablet anbringes, medmindre indtrækning/indspuling kan foretages uden involvering af vejareal. Tilladelsen skal, som en naturlig konsekvens af gæsteprincippet i vejloven, indeholde alene de samme vilkår vedrørende de trafikmæssige sikkerhedsforanstaltninger som gravetilladelsen.

Ved den i 1.3. nævnte "anvendelse" af en ledning tænkes der ikke på, hvad der sendes gennem ledningen, men alene på, at ledningens anbringelse, drift og vedligeholdelse sker i overensstemmelse med de fastsatte vilkår.

For private veje og private fællesveje i landområder gælder de almindelige ejendomsretlige regler. Bygherrer, der ønsker at råde over sådanne vejes arealer til særlige formål, kan kun gennemføre dette efter aftale med vejejeren eller ved ekspropriation efter de derom fastsatte regler.

Ad: Tilladelse, vilkår, pkt. 2. - 2.4.

FULS og TI mener, at der i "Kommentar til Tilladelse, vilkår" bør indføres:

- Et forbehold ad pkt. 2.2 om, at samgravning ikke bør forlanges af en vejmyndighed, såfremt dette medfører en væsentlig ekstraudgift set i forhold til sologravning.
- En vejledende kommentar vedrørende tidsfrister mellem graveansøgning og iværksættelse af arbejder, som det er tilfældet i det nugældende Standardregulativ.
- En vejledende kommentar om, at uopsættelige reparationer kan iværksettes uden tilladelse, jf. muligheden herfor i vejloven § 106, stk. 4.

På ovennævnte baggrund skal FULS og TI opfordre til, at "Kommentar til Tilladelse, vilkår" samlet får følgende formulering:

Kommentar:

Krav om samgravning bør ikke stilles af vejmyndigheden, såfremt dette medfører en væsentlig ekstraudgift for ledningsejeren set i forhold til omkostningerne ved solo gravning.

Ved mindre arbejder er minimumsfristen for graveansøgninger normalt 8 dage. I visse kommuner har fristen for denne type arbejder været kortere. Der er selvsagt ikke noget til hinder for, at denne kortere frist aftales bibeholdt. Er der behov for en orientering af offentligheden, bør fristen tage hensyn hertil. Ved nyanlæg og reovering af ledninger kan det være praktisk at aftale en frist på mindst 3 uger før arbejdet forudsættes iværksat.

Uopsættelige reparationer af eksisterende anlæg kan påbegyndes uden ansøgning, idet der dog forinden så vidt muligt indhentes tilladelse fra vejmyndigheden jfr. lov om offentlig veje § 106, stk. 4. Politiet skal orienteres om arbejdet, såfremt dette giver anledning til væsentlige trafikale gener. Skriftlig ansøgning skal snarest derefter indsendes.

Ved behandling af en ansøgning fra en ledningsejer om ledningsanbringelse i et areal, der er pålagt byggelinier i medfør af vejloven, bør vejmyndigheden overveje, hvilke relevante vilkår, der skal fastsættes i dispensationen. Vilkårene kan som udgangspunkt svare til de vilkår, der fastsættes ved meddelelse af gravetilladelse i henhold til §§ 101 og 106 i vejloven. Herved opnås overensstemmelse mellem vilkårene i de tilfælde, hvor en ansøgt ledningsanbringelse krydser såvel et byggelejeareal som et (udlagt) vejareal.

Ad: Tilladelse, vilkår, pkt. 3. - 3.2.

I kommentaren til bestemmelse om vejsyn i nugældende Standardregulativ er det præciseret, at det principielle synspunkt er, at vejen som udgangspunkt skal reetableres i samme stand som forud for arbejdet. I øvrigt et synspunkt som også fremgår af de tekniske forskrifter. FULS og TI savner derfor en grund til, at dette ikke længere bliver fremhævet, og kan i mangel af grund udlægges som, at dette ikke længere er et principielt synspunkt.

Videre bør det efter FULS' og TI's opfattelse gælde, at både vejmyndighed og ledningsejer bør have lige adgang til at kræve vejsyn i pkt. 3.

FULS og TI skal med henvisning til ovenstående foreslå, at pkt. 3 får følgende formulering:

3. *Forinden arbejdet påbegyndes, kan vejmyndigheden eller ledningsejeren kræve, at der afholdes vejsyn eller foretages registrering af vejarealets tilstand. Ledningsejeren skal underrette vejmyndigheden om tidspunkt for arbejdets påbegyndelse, samt navn og telefonnummer på den daglige ansvarlige leder af arbejdet og navnet på den kontaktperson, som vejmyndigheden kan henvende sig til uden for normal arbejdstid.*

Som det fremgår af formuleringen er vejmyndigheden og ledningsejeren nu ligestillet med hensyn til at kunne kræve, at der holdes vejsyn mv., hvilket FULS og TI anser for rimeligt ud fra en almindelig retssikkerhedsbetragtning.

Sætningen "Vejmyndigheden kan fastsætte krav til tidspunktet for arbejdets påbegyndelse og afslutning, herunder om udførelsen i henhold til godkendt tidsplan" er taget ud, idet denne bestemmelse allerede fremgår af pkt. 5.3 i ministeriets udkastet til Standardvilkår.

Som en følge af den foreslåede ændrede formulering af pkt. 3. skal FULS og TI foreslå, at "Kommentar til pkt. 3. - 3.2" samlet får følgende formulering:

Kommentar:

Ledningsejere skal i god tid underrette vejmyndigheden om planlagte nye ledningsanlæg, under hensyntagen til, at der i videst muligt omfang skal kunne udføres samgravning.

Det principielle synspunkt, der ligger bag ved de tekniske bestemmelser om opgravning og reetablering af vejareal, er princippet om, at vejen som udgangspunkt skal reetabieres i samme stand som umiddelbart forud for arbejdet. Dette er baggrunden for, at såvel vejmyndighed som ledningsejer kan kræve afholdt et vejsyn med deltagelse af begge parter. Under dette vejsyn kan parterne få registreret forholdene, som de er, når gravearbejdet påbegyndes. Sådanne vejsyn vil typisk være aktuelle ved større gravearbejder i vejarealet. Alternativt kan parterne ved fotografier eller videoptagelser selv sikre sig bevis for vejens tilstand forud for gravearbejdet.

Det er som udgangspunkt ikke hensigten, at vejmyndigheden skal deltage i byggemøderne, men dette kan være et forum, hvor vejmyndigheden kan gøre sine synspunkter gældende, hvis ikke andre fora findes mere hensigtsmæssige.

Det er kun i de nævnte helt ekstraordinære og uforudsigelige situationer, vejbestyrelsen kan kræve gravearbejdet indstillet og/eller vejarealet reetableret. Herved tænkes der dels på force majeure lignende tilstande, dels på særligt omfattende nationale begivenheder som statsbryllupper, -begrovelser og fremmede statsoverhoveders besøg.

Ad: Pkt. 4. - 4.5 om Tekniske krav mv.

Det er FULS' og TI's synspunkt:

- At pkt. 4.5 i Standardvilkårene bør slettes som punkt og i stedet overføres og blive en vejledende kommentar. Videre anser FULS og TI det for hensigtsmæssigt, at ledningsejerbranchens anbefalinger for gravearbejder fortsat anerkendes. Det foreslås derfor, at der i kommentaren medtages et punkt herom.
- At det nugældende Standardregulativs vejledning vedrørende forholdet til andre ledningsejere ved ledningsflytninger, ændringer eller risiko for beskadigelse af eller gener for andre anlæg bør bibeholdes i de nye Standardvilkår.
- At det bør præciseres som en kommentar til pkt. 4.4, at hensigten med de tekniske forskrifter er at begrænse antallet af forskellige tekniske krav som stilles af vejmyndigheder.

I forordet til 1995-Standardregulativet anvises, at hensynet til reetablering mv. bør løses efter de tekniske forskrifter i DS norm 475 og Vejregler for udbuds- og anlægskrav for etablering af ledningsanlæg. Ifølge gældende praksis er det derfor anerkendt, at der almindeligvis ikke stilles andre tekniske krav end anført heri. En af hensigterne bag 1995-Standardregulativet var netop at forhindre vejmyndighederne i at stille forskellige tekniske krav, og man ønskede derfor ensartet praksis, som samtidig kunne sikre vejene mod overlast i forbindelse med opgravninger.

Bemærkningen om tekniske standarder fra 1995-Standardregulativets forord bør derfor medtages igen - denne gang som kommentar til pkt. 4.4.

FULS' og TI's samlede forslag til Kommentar for pkt. 4. - 4.4 er herefter:

Kommentar:

Vejmyndigheden kan, under hensyntagen til vejtype eller de konkrete forhold, i forbindelse med meddelelse af tilladelsen stille begrundede krav til ledningsanlægget og tilhørende tekniske installationer, og gennemførelsen af arbejdet, når dette kan begrundes i hensynet til vejanlægget eller trafikafviklingens sikkerhed. Udgifterne hertil er vejmyndigheden uvedkommende.

Vejmyndigheden kan f.eks. stille krav til ledningsanlæggets placering, afskærmning mv., såfremt hensynet til vejanlægget eller trafikafviklingens sikkerhed nødvendiggør dette. Vejmyndigheden kan i denne sammenhæng stille krav om at anlægget skal følge relevante retningslinier udarbejdet af en ledningsejerbrancheforening.

Såfremt arbejdets udførelse giver anledning til flytninger og ændringer eller medfører risiko for beskadigelse af eller gener for andre anlæg, må ledningsejeren selv træffe aftale med de pågældende ledningsejere. Flytninger skal naturligvis godkendes af vejmyndigheden, jf. lov om offentlige veje § 106 og privatvejsloven § 52.

Erfaringsmæssigt foreligger, der et vis grad af modsætningsforhold mellem vejmyndigheder og bygherrer/ledningsejere i relation til spørgsmålet om, hvorledes vejvæsenet sikrer sine veje mod unødvendig overlast i forbindelse med opgravninger mv. Denne side af sagen er af teknisk/økonomisk art. Dette problem bør løses ved de tekniske forskrifter om emnet, dvs.:

(1) DS norm for etablering af ledningsanlæg i jord

(2) Vejregler for udbuds- og anlægfskrifter for etablering af ledningsanlæg i jord.

Ad: Pkt. 7 - 7.2 om Risiko og Ansvar

FULS og TI ser det ikke begrundet at ændre den tilsvarende bestemmelse i det nugældende Standardregulativs § 11. FULS og TI skal derfor opfordre til, at Trafikministeriet viderefører de hidtidige bestemmelser på området.

FULS og TI skal herefter foreslå følgende formulering af punktet og punktets kommentar:

7. Ledningsejer bærer risikoen og det fulde ansvar i forbindelse med ledningsanlæggets etablering, drift, vedligeholdelse og fjernelse efter brug, herunder ansvar for skade på vej og vejindretning som følge af ledningsanbringelsen eller senere ledningsarbejde.

7.2. Ledningsejer har ansvaret og skal betale for flytning, forstærkning eller andre foranstaltninger vedrørende ledningsanlægget, såfremt regulering eller omlægning af vejen kræver dette jfr. lov om offentlige veje §§ 20 og 106 og privatvejsloven § 52. Ved større vejarbejder skal ledningsejeren varsles herom i god tid.

Kommentar:

Efter dansk rets almindelige erstatningsregler kan ledningsejeren pålægges erstatningsansvar, hvis ledningsejeren eller dennes ansatte i forbindelse med arbejdets udførelse eller anlæggets senere vedligeholdelse ved forsætlig eller uagtsom handling påfører andre skade med økonomisk tab til følge.

Bestemmelserne i vejlovens §§ 20 og 106 er nærmere kommenteret i Trafikministeriets cirkulære af 6. december 1985 om lov om offentlige veje, jfr. pkt. 55.

Ad: Pkt. 8 om Sikkerhedsstillelse.

Punktet svarer til det nugældende Standardregulativs § 8, men idet man har udeladt den forklarende kommentar, bliver der reelt tale om en skærpelse. Dette punkt kan således betyde et væsentlig økonomisk indgreb i ledningsejernes adgang til gravetilladelse.

Det er FULS' og TI's holdning, at såfremt der fremover udvikler sig en helt ny praksis, hvor vejmyndighederne generelt vil stille krav om sikkerhedsstillelse ved gravearbejder, så foreligger der en temmelig indgribende situation for de private ledningsejere på teleområdet, som vil blive stærkt belastet heraf både økonomisk og administrativt.

Det er FULS' og TI's opfattelse, at det er tvivlsomt, om vejmyndigheden har en egentlig hjemmel til generelt at kræve sikkerhed i forbindelse med gravetilladelsen. Legalitetsprincippet indebærer derfor, at vejmyndigheden må udvise tilbageholdenhed med kravet om sikkerhed. Da en sikkerhedsstillelse efter sit indhold alene anvendes til sikkerhed for betaling, bør det saglige kriterium for, om der bør kræves sikkerhed, altid bero på en konkret vurdering af den graveansøgendes betalingsevne.

Når man i Standardvilkåret fortsat undtager offentlig virksomhed for pligten til at stille sikkerhed, må det derfor efter FULS' og TI's opfattelse være begrundet ud fra ministeriets betragtning om, at betalingsevnen i så fald ikke er usikker. Denne sondring mellem offentlige og private virksomheder er efter FULS' og TI's opfattelse ikke tilstrækkelig til forskelsbehandling, da der også vil kunne foreligge eksempler på offentlige virksomheder med ringe betalingsevne, ligesom offentlige virksomheder kan blive privatiseret i løbet af en garantiperiode. Behovet for sikkerhedsstillelse af en offentlig virksomhed kan derfor i en konkret situation være mindst lige så stor som for private virksomheder.

Endelig må der ud fra samfundsøkonomiske betragtninger stilles spørgsmålstegn ved, hvad vejmyndigheden opnår ved en sikkerhedsstillelse. Garantien ændrer ikke på det forhold, at evt. tvister mellem vejmyndigheder og ledningsejere i givet fald først må afklares af voldgift eller domstolene, før der kan trækkes på en garanti. I den normale situation vil der aldrig blive behov for en sikkerhed, da evt. problemer med retablering efter opgravning mest hensigtsmæssigt kan forebygges ved at pålægge bygherren at afhjælpe konstaterede mangler indenfor en rimelig kort frist, med passende konsekvenser ved manglende overholdelse af fastsatte tidsfrister for udbedring.

En generel pligt til sikkerhedsstillelse vil i telebranchens tilfælde - med mere end 75.000 gravetilladelser på landsplan pr. år alt efter størrelsen af den krævede sikkerhed og reglerne for frigivelse heraf - indebære, at teleoperatørerne må binde mange hundreder millioner kroner som sikkerhed hos vejbestyrelser. Hertil kommer nye administrative opgaver med etablering af sikkerhedsstillelse og efterfølgende arbejde med opfølgning og frigivelse af sikkerhed, ikke blot hos teleoperatørerne, men også hos de vejbestyrelser, der kræver sikkerhedsstillelse.

Samfundsøkonomisk strider kravet om sikkerhed med proportionalitetsprincippet. Den omstændighed, at der er nogle ledningsejere med en dårlig økonomi eller enkelte ledningsejere, som udfører arbejder i en dårlig kvalitet, men som til gengæld har væsentligt færre gravetilladelser, bør ikke have den konsekvens, at der i forbindelse med det store flertal af gravetilladelser kan afkræves sikkerhedsstillelse af alle uden egentlig saglig begrundelse, som i kraft af hensigten med en sikkerhed kun kan være dårlig betalingsevne.

Såfremt der måtte være et øget behov for sikkerhed skal FULS og TI anbefale, at Trafikministeriet på vegne af vejmyndighederne indleder en drøftelse med repræsentanter for ledningsejere, om hvordan dette behov i øvrigt kan tilgodeses. Ved en sådan drøftelse kunne man samtidig se på sikkerhedens maksimumstørrelse, nedskrivning, garantitype mv. som ikke er behandlet ved dette vilkår.

På ovenstående baggrund, er det FULS' og TI's synspunkt, at det af de nye Standardvilkår bør fremgå, at der skal være særligt saglige grunde til at en vejmyndighed forlanger sikkerhedsstillelse.

FULS og TI skal derfor opfordre til, at kommentaren til pkt. 8 i Standardvilkårene får følgende formulering:

Kommentar til pkt. 8:

Bestemmelsen angiver, at vejmyndigheden ikke bør kræve sikkerhedsstillelse for opfyldelse af bygherrens forpligtelser i henhold til en gravetilladelse, såfremt bygherren er en statsvirksomhed eller anden juridisk person, hvis betalingsevne ikke kan omtvistet. I den normale situation vil kravet om en sikkerhedsstillelse være overflødig, og i situationer, hvor der måtte opstå uenighed mellem vejmyndigheden og bygherren om betalingskrav, bør dette løses efter dansk rets almindelige regler.

Ad: Pkt. 10 om retablering af vejareal og vejafmærkning.

FULS og TI skal opfordre til, at kommentaren til pkt. 10 får følgende formulering med henblik på, at det mere præcist fremgår, hvilken teknisk dokumentation for retablering af vejareal en vejmyndighed bør anvende.

FULS og TI skal foreslå følgende kommentar til pkt. 10:

Kommentar

Dokumentationen for retablering af vejareal skal være i overensstemmelse med de tekniske forskrifter i AAB afhængig af projektklassen og de heraf foreskrevne kontroller.

Det er alene udgifter til dokumentation (f.eks. boreprøver) til brug for godkendelsen, der kan kræves bekostet af ledningsejeren. Vejmyndighedens udgifter til ansattes løn, transportomkostninger mv. i forbindelse med godkendelsen afholdes af vejmyndigheden.

Ad: Pkt. 11. - 11.3 om fastsættelse af frist for afhjælpning af mangler ved retablering.

Det er FULS' og TI's synspunkt, at der i relation til vejmyndighedens mulighed for ensidigt at fastsætte en frist til ledningsejeren om mangelaafhjælpning bør være en vejledende kommentar, så det sikres, at der ikke udvikler sig en u hensigtsmæssig vilkårlighed på området.

FULS og TI skal foreslå følgende kommentar til pkt. 11:

Kommentar:

Der bør så vidt muligt være sammenfald mellem tidsfrister for retableringen, som er fastsat i henhold til §11, stk. 1, og de afhjælpningsfrister, der er angivet i Almindelige betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed. Minimumsfristen bør normalt ikke sættes kortere end 10 arbejdsdage.

De i 11.2 nævnte forhold forudsætter årsagssammenhæng mellem ledningsejers retableringsarbejde og evt. sætninger og lignende forandringer, som der måtte fremkomme indenfor den 2-årige garantiperiode.

11.3 anvendes kun efter en passende frist jfr. ovenfor ad pkt. 11.1.

Ad: Pkt. 12. om fjernelse af brugsophørte ledninger.

Det er FULS' og TI's opfattelse, at vejmyndigheden fortsat bør være meget tilbageholdende med at kræve brugsophørte ledninger fjernet. Den foreslåede bestemmelse er meget vidtgående, når der henses til den manglende kommentar i forhold til kommentaren til § 10 i det nugældende Standardregulativ.

For så vidt angår den foreliggende kommentar om, at en vejmyndighed skal vurdere om brugsophørte ledninger fortsatte placering i vejarealer kan stride mod samfundsudviklingen herunder liberaliseringen inden for telesektoren, så mener FULS og TI, at vejmyndigheden ikke bør træffe afgørelser ud fra sådanne meget flygtige og dermed usikre kriterier om samfundsudviklingen.

FULS og TI skal i fortsættelse af ovenstående opfordre til, at følgende formulering indsættes som kommentar til pkt. 12:

12. *Såfremt brugen af en ledning ophører, kan vejmyndigheden kræve, at ledningen fjernes uden udgift for vejmyndigheden.*

Kommentar:

Vejmyndigheden kan kræve, at gamle anlæg, der overflødiggøres i forbindelse med bygherrens virksomhed i vejarealet, fjernes uden udgift for vejmyndigheden, hvor de er til gene for fremtidige anlægsarbejder eller indebærer risiko for fremtidige sætninger i vejarealet. Hvor ønsket om ledningsfjernelse begrundes i fremtidige anlægsarbejder, vil det være naturligt, at fjernelsen afgrænses til og udføres i tilknytning til de anførte anlægsarbejder.

I almindelighed bør bygherren/ledningsejeren på eget initiativ fjerne sådanne anlæg, når omkostningerne hermed er ubetydelige. Omvendt bør en vejmyndighed være tilbageholdende med at kræve forældede anlæg fjernet, såfremt der er væsentlige omkostninger forbundet med denne fjernelse.

Selv om der er forbundet sådanne omkostninger herved, kan vejmyndigheden dog stille krav om at få anlæggene fjernet i visse tilfælde. Det gælder, hvor anlæggene er til gene for fremtidige anlægsarbejder eller frembyder fare for fremtidige sætninger i vejarealet, altså i tilfælde, hvor der er en konkret og nærliggende fare for, at vejvæsenet får påført betydelige udgifter.

Hvor en brugsophørt ledning udgør en særlig gene eller risiko kan vejmyndigheden, i stedet for at forlange ledningen fjernet, kræve at ledningen sikres.

Vejmyndigheden kan indhente oplysning hos ledningsejeren, om en ledning er brugsophørt.

Ad: Pkt. 15. om registrering og påvisning af ledninger.

I § 8 i nugældende Standardregulativ er forholdet til de andre ledningsejere reguleret. Det foreliggende udkast til Standardvilkår regulerer alene i forhold til vejmyndigheden, FULS og TI skal derfor opfordre til, at der fortsat reguleres ift. andre ledningsejere. Endvidere mener FULS og TI, at der bør være en kommentar til pkt. 15, som vejleder om, hvornår en ledningspåvisning mv. er betalbar.

På ovenstående baggrund skal FULS og TI foreslå følgende formulering for pkt. 15. - 15.2 med tilhørende forslag til kommentar:

15. Ledningsejer skal, efter vejmyndighedens eller anden ledningsejers anmodning, og inden for en af vejmyndigheden fastsat frist, vederlagsfrit levere mere detaljerede oplysninger, eller, såfremt disse ikke er tilstrækkelige, bistå med påvisning af ledningen på stedet, om nødvendigt ved frigravning og/eller opsætning af tydelig markering i terræn.

15.2. Såfremt ledningsejeren ikke er i stand til løbende at give korrekte oplysninger om anlæggets placering, herunder at den i 14 nævnte dokumentation ikke stemmer overens med de faktiske forhold, kan vejmyndigheden kræve, at ledningsejeren lader anlægget registrere hos en anden, der råder over den fornødne organisation. Udgifterne hertil afholdes af ledningsejeren.

Kommentar:

Generelt bør det undgås, at entreprenører/ledningsejere urimeligt forlanger påvisning uden beregning eller stiller urimelige krav til mængden af ledningsdata, herunder de tilhørende kortdata. En ledningsejers påvisning af ledningens beliggenhed overfor andre ledningsejere bør ske uden beregning, hvis ledningsplanerne har en kvalitet, der ikke muliggør forsvarlig genfindning af andre end ledningsejeren selv.

Såfremt en fremmed ledningsejer i øvrigt ønsker - (1) yderligere assistance f.eks. i form af en fast påviser, der følger arbejdet, (2) en opmærkning af tracéet på trods af tilstedeværelsen af tilstrækkelig gode ledningsdata, (3) mere detaljerede data end nødvendigt for ledningsgenfindning, eller (4) ekstra sæt af ledningsdata kan den ulejlige/hjælpende ledningsejer kræve betaling af den rekvirerende ledningsejer.

Ad: Pkt. 18. om overdragelse og godkendelse heraf.

FULS og TI finder, at regelgrundlaget fastlagt i pkt. 18 - vedrørende vejmyndighedens ret til, forud for en overdragelse af et anlæg til en ny ejer, at kræve den ny ledningsejers skriftlige erklæring om, at denne overtager samtlige rettigheder og forpligtelser fra den hidtidige ejer - enten helt bør udgå eller nærmere konkretiseres gennem en kommentar, som begrundes reglens formål og rækkevidde, samt sikrer en ensartet og relevant praksis på området landet over.

Da det er tvivlsomt om bestemmelsen har et reelt indhold, og hvorvidt der er hjemmel til, at vejmyndigheden kan forhindre videresalg, vil det dog være rigtigst, hvis bestemmelsen reduceres til en anmeldelsespligt eller fjernes helt.

Opfordring til dialog om "procedure for samgravning"

I forlængelse af de anførte overordnede henholdsvis detaljerede bemærkninger til nye Standardvilkår skal FULS og TI opfordre til dialog mellem Trafikministeriet og FULS/TI om emnet samgravning herunder lægning af ekstra tomme rør.

Vedrørende samgravning mener FULS og TI, at der er stort behov for at få etableret et udkast til standardiserede retningslinier og procedurer for igangsættelse og gennemførelse af samgravning herunder især i relation til anbringelse af tele-ledninger og trækrør herfor.

En standardiseret procedure vil eksempelvis med fordel kunne adressere spørgsmål som: (1) Hvorledes sikres åbenhed og ikke-diskrimination ved invitation til samgravning, (2) hvorledes er forretningsgang og tidsfrister for alle involverede ved samgravningsforespørgsler, (3) hvorledes deles samgravende ledningsejere om begrænset arealplads til trækrør, (4) hvorledes reguleres forholdet mellem vejmyndighed og flere samgravende ledningsejere mht. projektering, graveansøgning, projektansvar, projektkoordination, projektgennemførelse og afslutning af et projekt i forhold til vejmyndigheden.

Venlig hilsen

Jesper Kristensen
Sekretariatsleder
FULS

Ib M. Tolstrup
Direktør
TI

(Fællesudvalget vedr. ledningsejersamarbejde)

(Telekommunikationsindustrien)